

A rugonfalvi templom

A falu közepén álló, kőkerítéssel övezett rugonfalvi református templom Hargita megye műemlékeinek hivatalos jegyzékében műemlék épületként szerepel és egyben a megye egyik legfigyelemreméltóbb gótikus épülete. A templom hármastérfűzésű, a nyugaton lévő toronyhoz kapcsolódik a hajó és a vele azonos szélességű, sokszögzáródású, támpillérekkel erősített szentély. A templomba a déli oldalon, portikusszal védett csúcsíves kapuzaton keresztül juthatunk be. A reformációt követően az eredetileg római katolikus templomot Bethlen Gábor erdélyi fejedelem, 1618. december 13-án keltezett levelében, a többségben levő református híveknek adományozta.

A templom egyik legrégebből fennmaradt emléke volt az a harang, amelyet 1512-ben öntöttek. Felirata: SANCTA KATARINA ORA PRO NOBIS DEUM 1512 (Szent Katalin, imádkozz Istennél érettünk 1512). A harangfelirat díszítményeiről a következő feljegyzés maradt ránk: „A szavak között éremszerű öt drb. féldombormű, egy női alak, alatta egy levágott férfifej, egy oroslán, egy csillag, egy rózsaszzerű ornamentica s végül egy sárkányalak van.” A 450 kg súlyú harangot 1916-ban beolvasztották.

Jelenleg az egyházközségnek két haranga van. Az egyiket 1924-ben öntötték Nagyszebenben. Felirata: HÍVOK AZ ÚR ELÉ MINDEN IGAZ LELKET, ÖRÖMBEN, BÁNATBAN HANGOM ELKÍSÉRGET. A második harangot 1936-ban öntötték Kudzsiron (Hunyad megye), felirata: JÓ DOLOG DICSÉRNIAZ URAT!

A templom nyugati felében 1783-ban készített fakarzat áll, hat festett mezőre osztott deszkamellvéddel. Ugyanezkor

készült a hajó kazettás mennyezete is. Felirata: AEDES HAECCE DEO DUDUM SACRATA TRIVNI. CUM NON LONGO ESSET TEMPORE TUTA SATIS. AUXILIANTE DEO RURSUS RENOVATA PERENNAT RUGOMFALVIENSIS SUMPTIBUS ECCLESIAE. (Ez a ház egykor a Szentháromság Istennek szenteltetett. Mivel hosszabb időre nem lett volna elég biztonságos, Isten segédelmével a rugonfalvi egyház költségén kijavítva sokáig megmarad.)

A mennyezet szegődeszkáján a szászkezdői festők nevei szerepelnek: MAGISTRI FVER GEORGIUS ROSLER BODENDORFIENSIS ET ANDREAS HERMAN KISDENSIS ANO 1783 DIE BI 9 IULI. CURATOR FVIT DANIEL BENEDEKFI RUGANFALVENSIS.

A diadalív csúcsíves, leszelt élű és magas, ferdén metszett lábatazból indul. A templom boltozatán címerpajzsra faragott, 1458 Agnus Dei feliratú zárókő látható.

A szentélyben egy 1861-ben épített orgona található, de orgonája már hamarabb volt a templomnak, hiszen az 1776. évi egyházi számadásban fel van tüntetve, hogy 30 forintot költöttek a javítására. Az ajtó mellett van a fedeles pad. A szószék az északi oldalon, a diadalív közelében áll; pelikános szószékkoronája 1786-ból való. Az Úr asztala diófából készült 1905-ben. A szószék mellett, a templom oldalában volt eltemetve a Zöld barát. A hagyomány szerint ez az oldal meg szokott izzadni, ilyenkor a barát könnyez, sír. Imára hívja a népet.

A hajó északi falán az 1971. évi javítások alkalmával falképekre bukkantak, amelyek a nyugati fakarzattól a szószékig,

A régi nagyharang felirata Orbán Balázs nyomán

mintegy 3,70 m hosszúságban és 1,70 m szélességben húzódnak. A Királyok imádása két csoportban van ábrázolva. Az első csoportot egy, a lovak kantárát fogó fiú, két szépen megfestett, kelyhet tartó király, Menyhért és Boldizsár, valamint egy feltűnik repülő és Mária felé mutató angyal alkotja. A második csoportban a baldachin alatt, angyalok tartotta drapéria előtt ülő Mária, ölében a gyermek Jézussal, aki az előtte térdepelő Gáspártól átvett kelyhet tartja. A falképeket nem bontották ki teljesen, színezetük sötét tónusú. Ennek mind az alakok megjelenítésében, mind a kompozíció szerkesztésében fontos szerepe van.

Kosztá Csaba János

Dávid László: *A középkori Udvarhelyszék művészeti emlékei*. Bukarest, 1981.

Orbán Balázs: *A Székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi s népismereti szempontból*. I. Pest, 1868.

Molnár István (szerk): *A székelykeresztúri múzeum emlékkönyve*. Csíkszereda, 1974.

Szentannai Mózes: *Nyikómente az ezredvégén*. Székelyudvarhely, 1999.

Váradai Péter Pál – Löwey Lilla: *Erdély – Székelyföld*. Nagyvárad, 1999.

Vofkori László: *Székelyföld útikönyve*. I. Budapest, 1998.

A rugonfalvi templom